

Nr 592.

Av herrar **Sandström** och **Lindmark**, *i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner, nr 300, angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m. och nr 302, angående anslag till statens arbetslöshetskommission, reservarbeten och kontantunderstödsverksamhet m. m.*

I Kungl. Maj:ts propositioner nr 300 och 302 begäres 10 resp. 14,6 milj. kronors anslag dels till nya beredskapsarbeten, dels till reservarbeten och andra genom arbetslöshetskommissionen administrerade åtgärder till arbetslöshetens bekämpande. Trots att siffrorna för antalet hjälpsökande arbetslösa till följd av högkonjunkturen väsentligt nedgått sedan motsvarande tid i fjol och trots att såväl arbetslöshetskommissionen som departementschefen synes räkna med en fortsatt tillbakagång, kräver regeringen ett förhållandevis mycket stort anslagsbelopp. I hög grad sammanhänger detta med dels att de planerade beredskapsarbeten ha mycket låg arbetslöshetseffekt d. v. s. att de till följd av systemet med avtalsenliga löner och en procentuellt stor materialkostnad ställa sig per arbetare synnerligen dyra, och dels med att även kostnaderna för reservarbetena ej oväsentligt stigit såsom en följd av revisionen av reservarbetarlönerna; för bägge slagen av arbeten och naturligtvis i första rummet för beredskapsarbetena har den senaste tidens prisstegring å viss materiel dessutom verkat i fördyrande riktning.

Utan att här ingå på de nuvarande principerna för den samhällseliga arbetslöshetshjälpen och utan att i denna motion taga ställning till de av regeringen nu begärda anslagen vilja vi här blott understryka den trängande vikten av dels att företrädesvis sådana hjälpanstalter vidtagas, som äro ägnade att icke över hövan stegra kraven på det allmännas utgifter för arbetslöshetsändamål, dels att de anordnade arbetena så långt möjligt få en produktiv inriktning, dels att staten under denna tid av penningpolitisk osäkerhet måtte i största möjliga mån söka undvika att genom igångsättande av materialkrävande arbeten skärpa prisstegringen.

I anslutning till dessa synpunkter, som enligt vår mening måste vara vägledande för riksdagen i år vid dess prövning av riktlinjerna för den fortsatta arbetslöshetspolitiken, vilja vi såsom ett led i åtgärderna att bispringa de utsatta områdena föreslå statligt stöd åt skogsvårdande arbeten. Under åren 1933—1935 anvisade riksdagen i arbetslöshetsbekämpande syfte betydande anslag för dylikt ändamål, vilka dock i fjol med hänvisning till konjunkturlägets förbättring indrogos. Även om man kan förstå statsmakternas stora tvekan att under nuvarande konjunkturer fortsätta en hjälpverksamhet, som i viss

mån kommer enskilda till godo, synes det oss likväl som om starka ändamåls-
enlighetsskäl talade för att inom de utsatta områdena i begränsad skala åter-
upptaga densamma. Två synpunkter äro härvid för oss avgörande.

För det första blir effekten av de statliga anslagsmedlen vid dylika skogs-
vårdande arbeten flerdubbelt större än vid de av regeringen föreslagna bered-
skapsarbetena, samtidigt som skogsvårdsarbeten genom sin icke materialkrä-
vande karaktär bättre skulle förlikas med den varsamhet, som staten just nu
bör iakttaga ifråga om sina investeringar via arbetslöshetspolitiken. Om man
utginge ifrån att staten bidroge med förslagsvis 25 à 50 procent av kostnaderna,
och skogsägarna, enskilda såväl som bolag, hade att tillskjuta återstoden, samt
om man vidare utginge från en genomsnittlig dagsinkomst å 8 kr., skulle den
direkta effekten av dessa statliga bidrag bli ungefär fem à tio gånger så stor som
vid de tilltänkta beredskapsarbetena.

För det andra måste det anses högeligen önskvärt att skogsvårdande åtgärder komma till stånd. I jämförelse med de projekterade forcerade vägarbetena måste det från nationalekonomisk synpunkt vara av större vikt att främja en god skogsvård, synnerligast med tanke på den råvarubrist, som numera utgör den norrländska och alldeles särskilt den västernorrländska sågverks- och massaindustriens svåraste problem. Åtgärder i skogsvårdande syfte måste också stå i samklang med de strävanden, som med utgångspunkt från nya vetenskapliga förädlingsförsök just nu pågå i syfte att förkorta skogens omloppstid.

Betänkligheterna mot att nu lämna statliga bidrag till skogsvård åt enskilda synas oss böra vika för de anförda statsfinansiella och nationalekonomiska motiven. Hänsyn bör även tagas till att ifrågavarande arbeten först i en avlägsen framtid bära frukt, något som kan avhålla skogsägarna från att intressera sig i tillbörlig utsträckning för deras igångsättande och därför kan motivera utlämnande av statsbidrag under det arbetslöshetstryck, som industrien i de utsatta områdena är utsatt för. Begränsningen av hjälpen till att blott avse skogsägare i nämnda områden vore försvarad av de skattebördor, som näringslivet och skattedragarna i allmänhet därstädes fått uthärda under en följd av år.

Å andra sidan bör staten under nuvarande konjunkturförhållanden gå fram med största försiktighet ifråga om storleken av sina bidrag. Staten kan ej bortse ifrån att ifrågavarande arbeten i främsta rummet komma enskilda till godo, varför den övervägande kostnadsandelen måste ankomma på dessa. Effekten av ett ev. anslag för ifrågavarande ändamål blir därför beroende av de enskilda skogsägarnas intresse för denna skogsvårdande verksamhet och deras villighet att härom samverka med staten och utnyttja dessa bidrag.

I övrigt förutsätta vi, att det skulle åligga skogsvårdsstyrelserna i de län, varom här kan vara fråga, att pröva i vad mån statsbidrag skulle utgå för ifrågavarande arbeten. I detta hänseende böra skogsvårdsstyrelserna taga

hänsyn till omfattningen av de ordinarie arbeten i skogsförbättrande syfte, som en hel del skogsägare företaga under normala tider; statsbidragen böra sålunda utgå för de arbeten, som skogsägarna under vanliga förhållanden icke skulle ha igångsatt. Önskvärt vore härvid, att arbetskraften hänvisades genom arbetslöshetskommittéerna på det sätt, som departementschefen angivit för vissa av de föreslagna beredskapsarbetena. Med hänsyn till att skogsvårdsarbetena blott skulle kunna förekomma i de utsatta områdena synes oss icke ett högre belopp än 500,000 kronor kunna föreslås. Dessa medel borde enligt vår mening tagas från det begärda anslaget till beredskapsarbeten, vilket — därest riksdagen finner anordnandet av beredskapsarbeten fortfarande påkallat — borde minskas i relation till den arbetslöshetseffekt, som statsbidrag till skogsvårdande arbeten kunna beräknas få. Alternativt föreslå vi att medlen måtte tagas ur anslaget till reservarbeten m. m.

Med åberopande av vad vi ovan anfört hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av frågan om anslag till arbetslöshetens bekämpande måtte besluta, att av medlen till beredskapsarbeten — eventuellt av medlen till reservarbeten m. m. — ett belopp av 500,000 kronor måtte på ovan angivna villkor och i enlighet med utfärdade närmare bestämmelser få användas som bidrag till skogsvårdsarbeten på enskilda skogar i de utsatta områdena.

Stockholm den 11 maj 1937.

Nils V. Sandström.

Ewald Lindmark.
